

Ποιοτικός έλεγχος μελιού: Νοθεία και φυσικές αποκλίσεις

Τανανάκη Χ., Κανέλης Δ., Λίολιος Β., Ροδοπούλου Μ.

Εργαστήριο Μελισσοκομίας Σηροτροφίας, Τμήμα Γεωπονίας,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
tananaki@agro.auth.gr

Ο ποιοτικός έλεγχος ενός προϊόντος αφορά στην αναλυτική διερεύνηση του με στόχο την απόκριση του σε νομοθετικά όρια και στις απαιτήσεις του καταναλωτή. Το νομοθετικό πλαίσιο του μελιού αφορά εθνικές (Φ.Ε.Κ. 239/23/2/2005, Τεύχος Β) και ευρωπαϊκές οδηγίες (110/2001) που σχετίζονται με τη σύσταση του, αλλά και κανονισμούς (37/2010, 396/2005) που διερευνούν την ύπαρξη υπολειμμάτων. Σε αρκετές περιπτώσεις οι αποκλίσεις τις σύνθεσης του μελιού από το κείμενο νομοθετικό πλαίσιο σχετίζονται με τη νοθεία του, την εκ προθέσεως δηλαδή μείωση της ποιότητας του, είτε με την προσθήκη είτε με την υποκατάσταση του τρόφιμου με υλικά χαμηλής ποιότητας ή την εξάλειψη από αυτό σημαντικών συστατικών του, με σκοπό την αύξηση των οικονομικών απολαβών. Σήμερα για τον εντοπισμό της νοθεία χρησιμοποιούνται ενόργανες τεχνικές που στοχεύουν σε διάφορα χαρακτηριστικά του, όπως, η χαμηλή περιεκτικότητα φυσικών ενζύμων, οι υψηλές συγκεντρώσεις σουκρόζης ή άλλων υδατανθράκων, η ανίχνευση C3 και C4 σακχάρων, ο προσδιορισμός εξωγενών ενζύμων, η ανίχνευση προσθήκης χρωστικών, η μικροσκοπική ανάλυση κ.α. Σε ορισμένες περιπτώσεις όμως οι αποκλίσεις ποιοτικών χαρακτηριστικό του μελιού από τις οριζόμενες τιμές, οφείλονται σε φυσική συμπεριφορά του μελιού που δεν λήφθηκε υπόψη κατά την θεσμοθέτηση. Ειδικότερα και με βάση την πληθώρα ερευνητικών στοιχείων του Εργαστηρίου Μελισσοκομίας του ΑΠΘ τέτοιου είδους αποκλίσεις μπορεί να είναι, η υψηλή αγωγιμότητα ανθόμελων, όπως αυτών που παράγονται από τα φυτά *Paliurus spina christi*, *Polygonum Aviculare*, *Gossypium hirsutum*, το χαμηλό άθροισμα γλυκόζης και φρουκτόζης στα ελατόμελα και η χαμηλή δράση του ενζύμου διαστάση σε ορισμένες περιπτώσεις, ερεικόμελων, πευκόμελων και μελιών κουμαριάς. Επιπρόσθετα η πολύ χαμηλή φυσική συμβολή γύρης του χαρακτηριστικού φυτού για ορισμένα είδη μελιών, όπως του βαμβακιού και πορτοκαλιάς κάνει εντονότερη την ανάγκη για συμπληρωματική χρήση της οργανοληπτικής αξιολόγησης για την απόδοση της βοτανικής προέλευσης, αλλά και της ποιότητας του μελιού. Οι ολοένα και περισσότερες περιπτώσεις νοθείας ωθούν σε εντατικοποίηση των ποιοτικών και διοικητικών ελέγχων, ενώ οι φυσικές αποκλίσεις ελληνικών μελιών κάνουν εντονότερη την ανάγκη αναθεώρησης της κείμενης νομοθεσίας.